

घरपझोड गाउँपालिका जोमसोम, मुस्ताङको
आठौँ गाउँ सभामा गाउँपालिकाका
उपाध्यक्ष एवम् बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका संयोजक
श्री सर्मिला गुरुङज्यूले प्रस्तुत गर्नुभएको

आ.व.२०७८/०७९ को
वार्षिक विकास योजना तथा बजेट

सभामा पेश भएको मिति: २०७८/०३/१०

"समावेशी, सामाजिक रुपान्तरण, प्रकृति संरक्षण र संस्कृति
कृषि, पर्यटन, पर्यावरण, पूर्वाधार, घरपझोडको समृद्धि"

गाउँपालिकाको आठौँ गाउँ सभाको यस गरिमामय बैठकको अध्यक्षता गरिरहनुभएका गाउँ सभा अध्यक्षज्यू गाउँ सभाका सबै सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समेत उपस्थित कर्मचारी मित्रहरू।

- विश्वव्यापी कोरोना महामारीका कारण सिर्जित असामान्य परिस्थितिमा यस गाउँपालिकाको आठौँ गाउँ सभामा गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक विकास योजना तथा बजेट प्रस्तुत गर्न लागि रहेको छु। आगामी आर्थिक वर्षका लागि वार्षिक बजेट प्रस्तुत हुने यस सभामा उपस्थित सभाका सबै सदस्यज्यूहरूलाई स्वागत गर्न चाहन्छु।
- समग्र विश्वको मुख्य चुनौतीको रूपमा रहेको कोरोना भाइरसको संक्रमण नेपालभर एवम् यस गाउँपालिका क्षेत्र लगायत मुस्ताङ जिल्लामा गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष तीव्ररूपमा फैलिन पुगेको छ। कोभिड-१९ तथा लगातार वर्षका कारण प्राकृतिक प्रकोपबाट मृत्युवरण गर्नु हुने सम्पूर्ण नेपालीहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनमा हार्दिक समवेदना व्यक्त गर्दछु, साथै कोभिडबाट संक्रमित नेपाली नागरिकहरूको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दै प्राकृतिक विपदबाट पीडित नागरिकहरू प्रति गहिरो सहानुभूति व्यक्त गर्दछु।
- यस्तो विषम तथा त्रासदीपूर्ण वातावरणमा पनि कार्यालयका कामकारवाही बन्द नगरिकन सेवाप्रवाह सुचारु गर्ने सबै राष्ट्रसेवक कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु।
- कोभिड १९ को विरुद्धमा अहोरात्र खटिई रहनुहुने हुने गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यू, सबै वडा अध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, वडा सदस्यज्यूहरू समेत सिंगो गाउँसभाका सबै सदस्यज्यूहरू एवम् कार्यालयका सबै कर्मचारी साथीहरू एवम् विशेषगरी गाउँपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई म हृदयदेखि नै हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

- विश्वव्यापी महामारीका विरुद्ध मार्गदर्शन, साथ र सहयोगका लागि यस जिल्लाबाट प्रतिनिधी सभामा प्रतिनिधित्व गर्ने र गण्डकी प्रदेश सभाका माननीय सांसदज्यूहरू लगायत गण्डकी प्रदेश सरकार, राजनितिक दलका नेता तथा कार्यकर्ता, जिल्ला समन्वय समिति, मुस्ताङ, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मुस्ताङ तथा सुरक्षा निकायका सबै कर्मचारी तथा सुरक्षा संयन्त्रलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।
- कोभिड-१९ को लडाईमा संक्रमण न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि साथ र सहयोग पुऱ्याउनुहुने स्थानीयबासी, गाउँ मुखियाहरू, स्थानीय क्लबहरू, आमा तथा महिला समूहहरू, विद्यालय लगायत सरकारी संघ संस्थाहरू, मुस्ताङ जिल्लामा कार्यरत सबै राष्ट्रसेवक कर्मचारी तथा निकायहरू, गैरसरकारी संघ संस्थाहरूलाई समेत आजको यस अवसरमा गाउँपालिकाको तर्फबाट धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।
- नेपालमा सङ्घीय व्यवस्था स्थापना पश्चात जारी भएको नेपालको संविधान बमोजिम देशमा तीन तहका सरकारहरू क्रियाशिल छन्। घरपझोड गाउँपालिकाको यो गरिमामय आठौँ गाउँ सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक बजेट पेश गर्न पाउँदा मलाई खुशीको अनुभूति भएको छ।

अध्यक्ष महोदय तथा सभाका सदस्यज्यूहरू

संघीय संरचनासँगै सिमित श्रोत साधन र न्यून जनशक्ति लिएर स्थानीय सरकारको नयाँ अभ्यासमा जनताहरूका धेरै आकाङ्क्षा पूरा गर्नु पर्ने हालसम्मको अवस्थामा चारवटा आर्थिक वर्षको वार्षिक बजेट कार्यान्वयन पश्चात केही उपलब्धीहरू यस गरिमामय सभामा जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छु।

१. विगतका आर्थिक वर्षहरूबाटै निरन्तरको पहल र प्रयासपछि संघीय सरकारबाट अनुदान प्राप्त भई सबैभन्दा ठूलो योजना कालीगण्डकी तटबन्ध निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ। ह्यारुझो भ्यूटावर जाने रेलिड सहितको पद मार्ग करिव अन्तिम चरणमा पुगेको छ। तेजनिरला जनहित बहुमुखी क्याम्पस भवनको निर्माण कार्य अगाडि बढिसकेको छ।

२. गण्डकी प्रदेश सरकारबाट अनुदान प्राप्त भई यस गाउँपालिकाको समेत सहलगानीमा मार्फा धमाङ हुँदै याकखर्क आलुबारीसम्मको कृषि सडक निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेको छ। बहूउद्देश्यीय सभाहल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। जनहित माविमा प्राविधिक ल्याव भवनको निर्माण कार्य करिब अन्तिम चरणमा छ। गाउँपालिकाको प्रशासनीक भवन र मिनी मुस्ताङ पार्क परियोजनाको समेत निर्माण कार्य अगाडि बढी रहेको छ।
३. यस गाउँपालिकाको पर्यटकीय क्षेत्र ढुम्बा तालमा पूर्वाधार निर्माण कार्य, होमस्टे प्रवर्द्धन एवम् पूर्वाधार निर्माण कार्य, निलगिरी वेस क्यापमा प्रतिक्षालय निर्माण कार्य, आकर्षक झोनाघाड पार्क निर्माण कार्य सम्पन्न भईसकेका छन्। कालीगण्डकी नदिमा र्याप्टिडको समेत सफल परिक्षण गरिएकोछ।
४. ऐतिहासिक घरपझोड किल्ला संरक्षण एवम् व्यवस्थित गर्ने कार्य निरन्तर अगाडि बढिरहेको छ।
५. कोभिड १९ को दोश्रो लहरका कारण निषेधाज्ञा आदेश जारी भई अत्यावश्यक सेवा प्रवाह गर्ने केही कार्यालयहरू बाहेक सबै कार्यालयहरू बन्दाबन्दीको अवस्थामा रहे। गाउँपालिकाले कोभिडको संक्रमणको व्यवस्थापन गर्ने क्रममा कोभिडबाट प्रभावितहरूलाई स्थानीयवस्तीबाट जिल्ला अस्पताल र पोखरासम्म पुऱ्याउनका लागि एउटा जीप भाडामा लिई सञ्चालन गर्ने कार्यदिखि लिएर एन्टिजेन्ट किट खरिद गरी वडा स्तर सम्म पुगी कोरोना परीक्षण, संक्रमितहरूलाई घरघरमा पुगी माक्स, स्यानिटाइजर लगायत स्वास्थ्य उपकरण तथा स्वास्थ्यकर्मीको नियमित सेवा दिने कार्यलाई तिब्र रूपमा अगाडी बढाउँदै आएको कुरा पनि सभा समक्ष जानकारी गराउँदछु।
६. देशका कतिपय स्थानीय तहहरूमा बजेट समेत पारित नभएको अवस्थामा हामीले चालु आर्थिक वर्षको शुरुवात महिना श्रावणको मसान्तमै सम्पूर्ण योजनाहरू सम्झौता गरी निर्माणका कार्यहरूलाई तदारुकताका साथ अगाडि बढायौं। जसको फलस्वरूप चालू आर्थिक वर्षको विकास बजेटको वडा तर्फ १०० प्रतिशत र बहुवर्षिय तथा ठूला योजना तर्फ करिब ७० प्रतिशत पूँजीगत खर्च हुने अनुमान गरिएको छ। यसले असारे विकासको अन्त्य गर्दै बजेट कार्यान्वयनको पाटोमा देशका अन्य स्थानीय तहहरूका लागि पनि एक उदाहरणीय कार्य बन्न सक्ने मैले महसुस गरेको छु।

७. देशका अधिकांश स्थानीय तहमा कोरोना महामारीको कारणबाट विकास निर्माण कार्य झण्डै ठप्प प्राय छन्। संकटको यस घडीमा सारा घरपझोडबासीको जीवनरक्षाको अभिभारालाई प्राथमिकतामा राख्दै यस माहामारीकै बीचमा म स्वयं समेत कोभिड संक्रमित हुँदा पनि स्वास्थ्य सजगता अपनाउँदै आर्थिक एवम् विकास निर्माणका गतिविधिलाई निरन्तरता दिएका छौं। जसबाट हाम्रो निर्धारित लक्ष्य प्राप्तिसमा टेवा पुगेको छ।

सभाध्यक्ष महोदय तथा सभाका सदस्यज्यूहरु

८. यस गाउँपालिकाको समृद्धि कृषि, पशुपालन, लघु उद्यम तथा पर्यटन प्रवर्द्धनमा निर्भर रहेकोले यी क्षेत्रहरुमा प्राथमिकता दिइएको छ। गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका कृषियोग्य खेतहरुलाई तारवार लगाउने कार्य अघि बढिरहेको छ। ठिनी, जोमसोम, दुम्बा, सम्ले गाउँका कृषियोग्य भूमिमा तारवार लगाउने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ। आगामी आर्थिक वर्षमा सबै गाउँका खेतीयोग्य जमीनहरुमा तारवार लगाउने कार्य पुरा हुने विश्वास लिएको छु। विभिन्न वडाहरुमा सामूहिक कृषि फर्म, बाखापालन पकेट कार्यक्रम, स्याउ र ओखर बिस्तार कार्यक्रम तथा मत्स्य मिशन कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
९. गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका साना सिंचाई, ढल निकास तथा बाटोघाटो निर्माणमा गाउँपालिकाले उच्च प्राथमिकता दिएर योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिरहेकोले स्थानीयबासीहरु लाभान्वित भैरहेकाछन्।
१०. गाउँपालिकाको केन्द्र जोमसोम बजारमा मुस्ताङ जिल्ला अस्पताल छ। मार्फा र ठिनीमा स्वास्थ्य चौकीहरु रहेका छन् भने बाँकी गाउँहरु चिमाङ र स्याङमा हालसम्म सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईहरु रहेकोमा चालू आर्थिक वर्षमा नै सङ्घीय सरकारको सहयोगमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुको भवन निर्माणको कार्य सम्पन्न भएको छ। आगामी आर्थिक वर्षमा यी स्वास्थ्य केन्द्रहरुबाट समेत आधारभूत तहको स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध हुनेछ। गाउँपालिका क्षेत्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा स्वास्थ्य कर्मीहरुको दरबन्दी संख्याको आधारमा पदपूर्ति गरिएको छ।
११. गाउँपालिकाको केन्द्रमा रहेको जनहित माध्यमिक विद्यालयलाई नमूना विद्यालयको सूचीमा सूचिकृत गरी नमूना विद्यालय निर्माणको आयोजना कार्यान्वयनमा आएको छ।

उक्त विद्यालयमा प्राविधिक धार तर्फको सिभिल इन्जिनियरिङ तर्फको अध्ययन अध्यापन सुचारु भैरहेको छ। सो विद्यालयलाई सुविधा सम्पन्न बनाउन गाउँपालिकाको तर्फबाट विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरिएकोछ र ती आयोजनाहरू क्रमैसँग कार्यान्वयन भई रहेकाछन् ।

१२. जनहित माध्यमिक विद्यालयमा चालु आर्थिक वर्षमा प्राविधिक धार तर्फको छुट्टै भवन तथा प्रयोगशाला भवन एवम् छात्रावास समेत निर्माण गर्ने कार्य प्रारम्भ भएको छ।
१३. गाउँपालिका क्षेत्रका सबै शैक्षिक संस्थाहरूमा पठनपाठन तथा भौतिक संरचनाहरूको सुधार गर्दै लैजाने कार्यमा गाउँपालिका दृढसंकल्पित छ।
१४. गाउँपालिका भित्रका बस्तीहरूमा परम्परागत तारा खेलको संरक्षण तथा सम्बर्द्धनका लागि इन्डोर तारा खेल भवन निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिएको छ।

अध्यक्ष महोदय तथा सभाका सदस्यहरू,

१५. गाउँपालिका अन्तर्गतका सबै वडा कार्यालयहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाईएको छ। सबै वडा कार्यालयहरू र गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा छिटो गतिको इन्टरनेटको प्रबन्ध मिलाईएकोछ। गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूमा स्वीकृत दरबन्दी बमोजिम कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन भएकोछ। वडा कार्यालयहरूको पत्राचार, घटना दर्ताका काम तथा राजस्व संकलनको कार्य विद्युतीय माध्यमबाट संचालन हुँदै आइरहेका छन्।
१६. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयले सबै तहका कार्यालयहरूबाट चिठीपत्र आदानप्रदान गर्दा पूर्ण रूपमा विद्युतीय प्रविधि अवलम्बन गरेको कारण सेवाप्रवाह छिटो, छरितो र चुस्त बन्दै गईरहेकोछ।
१७. युवा क्लव तथा समाजघरहरूको भौतिक निर्माणमा उल्लेख्य योगदान गरिएकोछ।
१८. ढुम्बा ताल व्यवस्थापनलाई गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनामा सूचिकृत गरी कार्यक्रमहरू अघि बढाइएको छ। यस घरपझोड गाउँपालिकाको बहुचर्चित पर्यटकीय गन्तव्य बनेको सो ताललाई थप व्यवस्थित गर्न आगामी आर्थिक वर्षमा सङ्घीय तथा गण्डकी प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरी पर्यटन विकासलाई जोड सदिइनेछ।

१९. गाउँपालिका क्षेत्रका सबै दलित तथा विपन्न घर परिवारलाई प्राथमिकतामा राखी घरपझोड गाउँपालिकाका सम्पूर्ण घर परिवारलाई निशुल्क सौर्य उर्जा जडान, बायोग्याँस जडान लगायत नविकरणीय ऊर्जाका कार्यहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२०. यस गाउँपालिकामा उद्योग ग्राम स्थापना गर्नको लागि उपयुक्त जग्गा छनोट गरी उद्योग ग्रामको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्न पहल गरिनेछ र उद्योग ग्रामको स्थापना पश्चात मुस्ताङ जिल्लाकै साना उद्योगीहरू लाभान्वित हुनेछन भने रोजगारीको अवसरहरू समेत वृद्धि हुनेछन।
२१. तीनै तहका सरकारहरूको सहलगानीमा यस गाउँपालिकाको वडा नं. ४ जोमसोममा सुविधासम्पन्न इन्डोर खेलकूद ग्राम निर्माण गर्ने कार्यको थालनी भएकोछ। आगामी आर्थिक वर्षमा समेत यस आयोजनाले निरन्तरता पाउनेछ र केही वर्षमै उक्त परियोजना पूरा गर्ने लक्ष्य गाउँपालिकाले लिएको छ। चालू आर्थिक वर्षमा उक्त खेलकूद हलको निर्माणको लागि गाउँपालिकाले करिब ४५ लाख बराबरको निर्माण कार्यको व्यवस्थापन मिलाएकोछ।
२२. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणको भौतिक प्रगति चालू आ.व.मा करिब ४०% भैसकेको हुनेछ। आगामी आर्थिक वर्षमा यो भवनको निर्माण कार्य पूरा भई सोही भवनबाट प्रशासनिक काम कारवाही प्रारम्भ हुनेछ। जसबाट सेवाप्रवाह अझै प्रभावकारी र चुस्त दुरुस्त हुनेछ। गाउँपालिकाको बहुउद्देश्यीय सभाहल निर्माणको कार्य यसै आ.व.मा सम्पन्न हुनेछ।

सभाध्यक्ष महोदय तथा सभाका सदस्यज्यूहरू

२३. देशकै लागि नौलो मिनी मुस्ताङ पार्कको निर्माण कार्यको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) सम्पन्न भई पर्खाल लगाउने कार्यका लागि ठेक्का स्वीकृत गरिएको छ। जसको बजेट व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र यस गाउँपालिकाको सहलगानीमा हुनेछ। मिनी मुस्ताङ पार्कको निर्माण पश्चात मुस्ताङ जिल्लाका मुख्य मुख्य धार्मिक तथा पुरातात्विक महत्वका धरोहरहरूको सूक्ष्म रूपमा यस गाउँपालिकाको केन्द्र जोमसोम बजारमै अवलोकन गर्ने विशेष अवसर उपलब्ध हुनेछ। यस परियोजनाले मुस्ताङ जिल्लामा पर्यटकहरूको आगमनमा उल्लेख्य बढोत्तरी हुनेछ भने पर्यटकहरूको मुस्ताङ बसाईलाई समेत बढाउनेछ। मुस्ताङका महत्वपूर्ण धरोहरहरूको सूक्ष्म रूपमा

जोमसोममा नै अवलोकन गरेपश्चात पर्यटकहरू वास्तविक धरोहरहरूको अवलोकन भ्रमणमा समेत आकर्षित हुनेछन् र घरपझोड गाउँपालिका तथा अन्य सबै गाउँपालिकाहरूमा पर्यटकहरूको आवागमनमा उल्लेख्य रूपमा बढोत्तरी हुनेछ। यो परियोजना निश्चय पनि महत्वकांक्षी परियोजना भए पनि ठूलो लगानीको आवश्यकता रहने र समयमा नै गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेतापनि असम्भव भने नरहेको विश्वास दिलाउँदछु।

२४. जोमसोम-ठिनी-छैरो-मार्फा चक्रपथको निर्माण कार्य प्रदेश सरकारको सहयोगमा जारी रहेको छ। यस सडकको निर्माण निर्धारित समयमानै पूरा गराउने तर्फ गाउँपालिका लागि रहेको छ। यो सडकको निर्माणले जोमसोम, ठिनी, छैरो, चिमाड र मार्फाका जनताहरूको भावनात्मक एकता बलियो बनाउनेछ र भौगोलिक दूरीलाई कम गरी आवागमनलाई सहजता गराउनेछ। ढुवानी पैठारी कार्यलाई सर्वसुलभ बनाउनेछ। यसै चक्रपथको मुख्य हिस्सा मार्फा छैरो जोड्ने पक्की पुलको निर्माण कार्यलाई यथासम्भव छिटो पूरा गर्न गाउँपालिकाले परिणामुखी पहल गर्नेछ।

२५. माथि उल्लेखित चक्रपथमा पर्ने ढुम्बाखोला र ठिनीखोलामा मोटरेवल पुल निर्माणका लागि गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षमा गण्डकी प्रदेश सरकार र नेपाल सरकारसँग समन्वयात्मक रूपमा कार्य गर्नेछ। परिणामस्वरूप ती स्थानहरूमा पक्की पुल निर्माण भई स्थानीय जनता प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित भई उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि हुनेछ।

२६. राष्ट्रिय गौरवको योजनामा पर्ने कालीगण्डकी कोरिडोर बेनी जोमसोम कोराला सडक निर्माणमा शिघ्रता ल्याउन गाउँपालिकाले पटक पटक पहल गर्दै आएको छ। साथै गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सडकमा बनेका घर टहराको क्षतिपूर्ति दिलाउन समेत गाउँपालिकाले विशेष पहल गरिरहेकोछ।

अध्यक्ष महोदय तथा सभाका सदस्यज्यूहरू

२७. आजको युग भनेको सूचना प्रविधिको युग हो। नेपालको संविधानले सबै नेपाली नागरिकहरूको लागि सूचनाको हकको प्रत्याभूत गरेको छ। जनताको मौलिक हकको रूपमा रहेको सूचनाको हकको प्रत्याभूतिका लागि गाउँपालिका सधैं सक्रिय रहने विश्वास दिलाउन चाहन्छु।

२८.प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट प्रत्येक वडाहरूका साना साना विकास निर्माणका कार्यहरू भईरहेका छन्। यसबाट एकातिर विकास निर्माणका कार्यहरू भएका छन् भने अर्कोतर्फ बेरोजगार युवा तथा अन्य व्यक्तिहरूलाई कम्तिमा पनि न्यूनतम रोजगारीका अवसरहरू प्राप्त भईरहेका छन्। आगामी आर्थिक वर्षमा प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अझै परिस्कृत युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्थानीय जनतालाई रोजगारी बढाउनुको साथै सीप विकासका अवसरहरू प्रदान गरिनेछ। सीप विकास गर्दै जाँदा स्थानीय जनता स्वरोजगार उन्मुख बन्नेछन्।

२९.अव म आगामी आर्थिक वर्षका लागि गाउँपालिकाले पेश गरेको नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा तयार गरेको वार्षिक बजेटको संक्षिप्त प्रारूप पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु।

३०.आगामी आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक बजेट तयार गर्दा प्रचलित कानूनहरूले निर्दिष्ट गरेबमोजिमका सबै प्रकृयाहरूको अवलम्बन गरिएकोछ। वस्तीस्तरबाट संकलित योजनाहरूलाई विषयगत समितिहरूमा छलफल गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गरी कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम आजको यस सभामा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु।

३१.आगामी आर्थिक वर्षको वार्षिक बजेटका मुख्यतया देहाय बमोजिमको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित उपलब्धी रहेका छन्।

सोच:

आर्थिक रूपमा सबल, सामाजिकरूपमा एक्यवद्धता, साँस्कृतिक रूपमा मौलिक, गन्तव्य किटान भएको सुन्दर, समृद्ध पर्यटकीय गाउँपालिका बनाउने ।

लक्ष्य

सन्तुलित एवम् समन्यायिक विकासको माध्यमबाट समतामूलक र समृद्ध समाजको निर्माण गर्ने।

उद्देश्यहरू:

- क) विद्यमान कोरोना महामारीको संक्रमणलाई न्यूनीकरण गरी विकास आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको लागि श्रोतको सुनिश्चितता गर्ने,
- ख) अधुरा आयोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिने,

- ग) गरीबी न्यूनीकरण गरी आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने योजना तथा कार्यक्रमको छनौट गर्ने,
- घ) विकास निर्माणमा भौगोलिक समानता र समता कायम गर्ने,
- ङ) बस्तिस्तरबाट छनौट भई आएका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकता दिने,
- च) जनसहभागिता अभिवृद्धि गराउन सकिने आयोजनाहरू छनौट गर्ने,
- छ) सहभागितामूलक योजना निर्माण प्रकृयालाई प्रश्रय दिने,
- ज) जनचाहना बमोजिमका आयोजनाहरू छनौट गर्ने,
- झ) आयोजना निर्माणसँग सम्बन्धित सबै विषयक्षेत्रहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने,
- ञ) पर्यटन प्रबर्धनमा जोड दिने,
- ट) समावेशी र समन्यायीक विकास प्रयासलाई प्रश्रय दिने,
- ठ) रोजगारी उन्मूख आयोजनाहरूको छनौटमा जोड दिने,
- ड) श्रोत र साधनको अधिकतम् उपयोग गर्ने र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुन सक्ने योजनाको छनौट गर्ने।

३२. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट मुख्य रूपमा देहायका दस्तावेज समेतको आधारमा तयार पारेकोछु।

- क) नेपालको संविधान
- ख) नेपाल सरकारले तयार पारेको १५ औं आवधिक योजना
- ग) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- घ) दीगो विकास लक्ष्यहरू
- ङ) गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरू
- च) संघीय सरकार तथा अन्तर्गतका निकायहरूबाट बेला बेलामा भएका निर्देशन, दिग्दर्शन, परिपत्र तथा कार्यविधि
- छ) गण्डकी प्रदेश सरकारको प्रथम आवधिक योजना तथा सो सरकारका निकायहरूबाट भएका परिपत्र, निर्देशन तथा कार्यविधि
- ज) मुस्ताङ जिल्लाबाट प्रतिनिधी सभा तथा गण्डकी प्रदेश सभामा प्रतिनिधित्व गर्नुहुने माननीय सांसदज्यूहरूका सल्लाह सुझावहरू
- झ) गाउँ कार्यपालिकाबाट भएका निर्णयहरू

- ज) योजना छनौटको क्रममा वडास्तरबाट सिफारिस भई आएका योजना तथा कार्यक्रमहरूको विवरण
- ट) स्थानीय राजश्व परामर्श समिति तथा विषयगत समितिहरूबाट भएका निर्णयहरू
- ठ) अन्य सान्दर्भिक विषयहरू।

अध्यक्ष महोदय तथा सभाका सदस्यज्यूहरू

अपेक्षित उपलब्धी:

यस बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट स्थानीय जनताको जीवनस्तर माथि उठी आर्थिक तथा सामाजिक रुपान्तरणमा योगदान पुग्नेछ।

आर्थिक विकास

३३. यस गाउँपालिकाको मुख्य आर्थिक उपार्जन गर्ने क्षेत्र भनेको कृषि, पशुपालन तथा पर्यटन क्षेत्र नै हो। आगामी आर्थिक वर्षमा कृषि तथा पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्धनका लागि विशेष योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरेकोछु। छैरो सिंचाई योजना विस्तारको कामलाई निरन्तरता दिएकोछु। ती कार्यक्रमहरूबाट मूलतः दलित तथा विपन्न तथा फरक क्षमता भएका घरपरिवारका सदस्यहरू लाभान्वित हुनेगरी कार्यक्रम तथा बजेट व्यवस्था गरेकोछु।

३४. आगामी आर्थिक वर्षको लागि शसत बाहेकको आर्थिक विकास तर्फ कुल ९९ लाख ४३ हजार ९ सय ५० रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु।

- आगामी आर्थिक वर्षमा कृषक लक्षित कार्यक्रमहरू ५०% अनुदान, दुवानी अनुदान लगायतका कामहरूलाई निरन्तरता दिनको लागि कृषिसँग सम्बन्धित विज्ञ सहितको बजेट व्यवस्था गरेको छु।
- बाख्रा पालन तथा पशु पालन एवम् विस्तारको लागि औषधी खरिद, घाँस खरिद तथा वितरण, रैथाने बालीहरूको संरक्षण, लुलु गाईको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु। जसबाट कृषकहरूलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नुको साथै आय आर्जनमा वृद्धि हुनेछ।
- लघु उद्यमी तथा साना किसानहरूलाई छिट्टो प्रतिफल प्राप्त हुने योजनाहरू जस्तै कुटानी पिसानी मिल, सोलार ड्रायर, पानी घट्ट मर्मत, उद्यमशील विकास

कार्यक्रममा प्रविधि हस्तान्तरण, कृषि सडक, साना सिंचाई तथा खेतियोग्य जमिनमा तारबार जस्ता योजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राखि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

३५. यस गाउँपालिकाको गौरवको आयोजना मिनी मुस्ताड पार्कको लागि १ करोड बजेट विनियोजन गरेकोछु। यस योजनालाई संघ सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट समेत बजेट विनियोजन गराउनको लागि विशेष पहल गरिनेछ।

३६. आगामी आर्थिक वर्षका लागि समपूरक योजनाहरू कार्यान्वयन गर्न रु. ७५ लाख बजेट विनियोजन गरेकोछु। यसबाट प्रदेश सरकार तथा सङ्घीय सरकारबाट आउने समपूरक आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाएकोछु। आगामी आ.ब.मा वडा नं. ५ को ठिनीमा थकाली सङ्ग्रहालय निर्माणको लागि संघ सरकारबाट समपूरक अनुदान रु ४५ लाख विनियोजन भएको छ।

पूर्वाधार विकास

३७. आगामी आर्थिक वर्षको लागि शसत बाहेकको पूर्वाधार विकास तर्फ कुल ५९ लाख ३ हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु।

३८. पूर्वाधार विकास तर्फ आगामी आर्थिक वर्षमा छैरो सिंचाई योजना (क्रमागत), छैरो छहरा गुम्बा मर्मत, चिमाड खीष्टियन सामुदायिक भवनमा किचन मर्मत, कालीगण्डकी तटबन्धन योजना, पुथाड सामुदायिक भवनमा लोकल काठ पार्केटिड निर्माण र फर्निचर व्यवस्थापन योजना, दलित भवनको आँगन मर्मत तथा छाना छाउने योजना, धार्मिक स्थल लोपनकुजे संरक्षण तथा व्यवस्थापन, दुम्बा सम्ले खेतबारीमा तारबार लगाउने, ठिनी दलित समाज भवनमा जस्ता फेर्ने, ठिनी खोला देखि स्याड पुलचोक सम्म कालीगण्डकी तटबन्ध योजना लगायतका पूर्वाधार योजनाहरूका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ।

३९. गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माण गर्नको लागि रु. २ करोड बजेटको प्रबन्ध मिलाएकोछु। गण्डकी प्रदेश सरकारबाट समपूरक अनुदान मार्फत सोही प्रशासनिक भवन निर्माणका लागि रु. १ करोड बजेटको प्रबन्ध मिलाइएको छ। संघबाट समेत यस कार्यका लागि १ करोड ५० लाख उपलब्ध हुने अनुमान गरिएकोछ।

सामाजिक विकास

४०. आगामी आर्थिक वर्षको लागि शर्त बाहेकको सामाजिक विकास तर्फ कुल ६६ लाख ४५ हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु।
४१. कोरोना महामारीले अहिले विश्व समुदाय नै आक्रान्त भईरहेकोछ। यस महामारीको त्रासदी यस गाउँपालिका क्षेत्रमा पनि रहेकोछ। आगामी आर्थिक वर्षका लागि यस महामारीको थप संक्रमण हुन नदिन तथा अन्य राहत तथा उद्धार तथा क्वारेण्टीन तथा आइसोलेसन व्यवस्थापनका लागि आवश्यक खर्चको न्यूनता नहोस भनेर कोरोना रोकथाम तथा न्यूनीकरण राहत तथा उद्धार समेतका लागि रु.२५ लाख थप बजेटको व्यवस्था गरेकोछु।
४२. शिक्षातर्फ सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रमहरूलाई यथावत राखी थप शिक्षक तालिम/ विषयगत कार्यशाला, मन्टेश्वरी शिक्षक तालिम, परीक्षा व्यवस्थापन कक्षा (८ र ५), साथी दौतरी शिक्षा कार्यक्रम, पढाई उत्सव, विद्यालय छापामय कार्यक्रम, खेलकूद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप (विद्यालय, गापा), प्र.अ तथा शिक्षा समिति बैठक खर्च, साथी दौतरी शिक्षा कार्यक्रम (विद्यालय), प्रा. क .प र उपसमिति गठन/अनुगमन प्रतिवेदन (विद्यालय), उत्कृष्ट शिक्षक तथा विद्यालय पुरस्कार, शैक्षिक प्रोफाइल निर्माण (गाउँपालिका), स्थानीय पाठ्यक्रम प्रकाशन, पाठ्य पुस्तक लेखन तथा छपाई कक्षा (१-३), सूचकमा आधारित रहेर विद्यालय अनुगमन तथा प्रतिवेदन (शिक्षा समिति, कार्यपालिका, शिक्षा शाखा) समेतका कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गरेकोछु।
४३. आगामी आर्थिक वर्षमा चालू आर्थिक वर्षकै जस्तै जनहित माध्यमिक विद्यालयलाई नमूना विद्यालय बनाउनको लागि सङ्घीय सरकारबाट सशर्त अनुदान प्राप्त हुनेछ भने प्रदेश सरकारबाट प्राविधिक धार तर्फ भवन निर्माण कार्यको लागि थप रु. ५० लाख रकम प्राप्त हुनेगरी कार्यक्रम तय गरेको छु।
४४. स्वास्थ्यतर्फ आगामी आर्थिक वर्षमा नयाँ निर्मित चिमाङ र स्याङको आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवनहरूबाट सेवाप्रवाह प्रारम्भ हुनेछ।
४५. पूर्ण संस्थागत सुत्केरी तथा सुनौलो १००० दिन कार्यक्रम कार्यान्वयन, पूर्ण खोप दिगोपन सुनिश्चितता कार्यक्रम, जोमसोम स्वास्थ्य चौकीमा वेवी वामर मेसिन खरिद, एम्बुलेन्स खरिद तथा चालक व्यवस्थापन, मुस्ताङ सामुदायिक दन्त उपाचार केन्द्रलाई अनुदान, स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका अध्ययन भ्रमण खर्च

समेतका लागि गाउँपालिकाको तर्फबाट सशर्त अनुदानका अलावा छुट्टै थप बजेटको व्यवस्था मिलाएकोछु।

४६. महिला संस्था समिति तथा आमा समूह व्यवस्थापन, लैंगिक हिंसा निवारण कोष, महिलाहरुको सीप क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालीमहरु, लैंगिक उत्तरदायी बजेट परिक्षण (GESI Audit), विभिन्न दिवसहरु सञ्चालन खर्च, बालबालिकाहरु, जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु लाभान्वित हुनेगरी चालू आर्थिक वर्षका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिँदै सो क्षेत्रका लागि थप कार्यक्रमहरु प्रस्ताव गरी आवश्यक बजेट विनियोजन गरेकोछु।

४७. सामाजिक न्याय कायम गर्दै विभिन्न कोषहरु जस्तै स्थानीय सामाजिक सुरक्षा कोष, चालू तथा विउँ पूँजी कोष, छात्रवृत्ति कोष, प्रकोष व्यवस्थापन कोष, आकस्मिक कोषहरुको कार्यविधि बनाई निरन्तरता दिई चलाएमान बनाईनेछ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

४८. आगामी आर्थिक वर्षको लागि शर्त बाहेकको वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ कुल ६७ लाख ८० हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु।

४९. यस गाउँपालिका नदीजन्य कटानको उच्च जोखिममा रहेको स्थानीय तह हो। हालसम्म कालीगण्डकी तथा अन्य खोलाहरुको कटानबाट सैयौं रोपनी खेतियोग्य जमीन बगरमा परिणत भएको अवस्थालाई मध्यनजर गरी गाउँपालिकाले नदीजन्य कटानबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गर्न तटबन्धनको कार्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेको छ। वृक्षरोपण कार्यक्रम, कालीगण्डकी तटबन्ध योजना, ढल निकास योजना, भूसंरक्षण जस्ता योजनाहरुको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु।

सुशासन तथा संस्थागत विकास योजना

५०. आगामी आर्थिक वर्षको लागि शर्त बाहेकको सुशासन तथा संस्थागत विकास योजना तर्फ कुल २० लाख ७० हजार रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु।

५१. कुनैपनि निकायको सफलता त्यसमा संलग्न मानवश्रोतमा निर्भर गर्नेमा दुईमत रहँदैन। विकासका आयामहरु मध्ये मानवश्रोतको विकास पनि एक आयाम हो। यिनै मानव

जनशक्तिहरुको क्षमता अभिवृद्धि तथा प्रविधिमैत्री विकासका लागि आगामी आर्थिक वर्षका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरुको प्रस्ताव गरेकोछु।

५२. आउँदो आर्थिक वर्षदेखि गाउँपालिकाले कार्यान्वयन गर्ने योजना तथा कार्यक्रमहरु योजना व्यवस्थापन सफ्टवेयरबाट व्यवस्थित गरिनेछ। फोहोरमैला व्यवस्थापन, वार्षिक समिक्षा गोष्ठी, O&M Survey, उज्यालो घरपझोड कार्यक्रम अन्तर्गत सबै वडाका सडकबत्तीहरुको महसुल तिर्ने समेतका लागि आवश्यक बजेटको विनियोजन गरेकोछु।
५३. त्यसैगरी न्यायिक समिति/मेलमिलापकर्ता तालीम, घरपझोड गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र, न्यायिक समिति व्यवस्थापन खर्च, अध्ययन अवलोकन भ्रमणको बजेट विनियोजन गरेको छु।
५४. अतिरिक्त समयमा काम गरे वापत कर्मचारी प्रोत्साहनभत्ता तथा पदाधिकारीहरुको सुविधाका लागि बजेटको प्रस्ताव गरेकोछु। कोरोना महामारीको न्यूनीकरण राहत तथा उद्धारमा खटिएका कर्मचारीहरुलाई जोखिम भत्ता प्रस्ताव गरेकोछु।
५५. न्यून जनशक्ति, अधिकतम कार्यबोझका कारण अतिरिक्त समयमा पनि कार्य सम्पादन गर्नु पर्ने सबै तहका कर्मचारी एवम् सहयोगी समेतको उच्च मूल्यांकन गर्दै प्रोत्साहन भत्ताको लागि वजेट विनियोजन गरेको छु।
५६. सशर्त तर्फका सबै योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई हुबहु प्रस्ताव गरेकोछु र यसैसाथ संलग्न विनियोजन विधेयक, २०७८ को अनुसूचीमा सूचिकृत गरी राखेकोछु।

अध्यक्ष महोदय र सभाका सदस्यज्यूहरु,

५७. अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमानित आय र व्ययको अनुमान यस गरिमामय सभामा पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु। हालसम्म प्राप्त हुन आएका कार्यक्रमहरुको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमानित बजेटको आकार रु. ३३ करोड १२ लाख २६ हजार ९५० रुपैयां को हुनेछ। यसै बमोजिमको बजेटको संरचनामा सामाजिक सुरक्षा वापतको रकम संलग्न गरिएको छ। सामाजिक सुरक्षा वापत वितरण गरिने रकम कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालयबाट सम्बन्धित व्यक्तिको खातामा सिधै स्थानान्तरण हुनेछ। कूल प्रस्तावित बजेट मध्ये चालू तर्फ जम्मा ५ करोड १५ लाख ८५ हजार खर्च हुने पूर्वानुमान रहेकोछ। बाँकी हुन आउने रु. २८ करोड ६ लाख ६६ हजार ५०० मध्ये सशर्त अनुदान तर्फका कार्यक्रमहरुको लागि कूल ११ करोड ५२ लाख खर्च हुनेछ भने बाँकी बजेट रु. १६ करोड ५४ लाख ६६ हजार ५०० विभिन्न

क्षेत्रगत आयोजनाहरू र तीनको व्यवस्थापन र समपूरक कोष निर्माण एवम् विभिन्न कोषहरूको व्यवस्थापनमा खर्च हुनेगरी बजेटको आँकलन गरेकोछु। आगामी आर्थिक वर्षका सबै योजना तथा कार्यक्रमहरू यसैसाथ संलग्न गरी विनियोजन विधेयकको अनुसूचीमा सुचिकृत गरेकोछु। विस्तृत विवरण सोही विधेयकबाट प्राप्त गर्न सकिने छ।

५८. कूल बजेट मध्ये आगामी आर्थिक वर्षमा सङ्घीय सरकारबाट वित्तिय समानीकरणबाट रु. ६ करोड ९९ लाख, वित्तीय समानीकरण गण्डकी प्रदेश सरकारबाट ६३ लाख २६ हजार, सङ्घीय सरकारको राजस्व बाँडफाँडबाट रु. ३ करोड ६१ लाख ५६ हजार, गण्डकी प्रदेश सरकारको सवारी साधन कर बाँडफाँडबाट रु. १४ लाख ६० हजार, सङ्घीय सरकारको सशर्त अनुदान तर्फ रु. ११ करोड ५२ लाख, संघीय विशेष अनुदान तर्फ रु. २ करोड १२ लाख, गण्डकी प्रदेश सरकारको विशेष र समपूरक अनुदान कूल रु. १ करोड ३३ लाख र गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोत तर्फको रकम रु. ८६ लाख ७९ हजार ५०० रहनेछ।

५९. अव म यस सभामा यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आगामी आर्थिक वर्षमा लगाइने कर तथा गैरकर दस्तुर समेतको विषयमा जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छु। स्थानीय सरकारको मुख्य आन्तरिक श्रोत भनेको कर तथा शुल्कहरूबाटै संकलन हुने रकम हो। चालू आर्थिक वर्षकै जस्तो करका दरहरू प्रस्ताव गरेकोछु। चालू आर्थिक वर्षभन्दा केही दरका क्षेत्रहरूमा दायरा विस्तार गर्ने प्रबन्ध मिलाएकोछु। गाउँपालिकाको स्थानीय राजस्व परामर्श समितिको सिफारिसमा तय गरिएका राजस्व संकलनका दरहरूको प्रस्तावित विवरण यसैसाथ संलग्न आर्थिक विधेयक, २०७८ मा प्रस्तुत गरेकोछु।

६०. आगामी आर्थिक वर्ष स्थानीय सञ्चित कोषबाट व्ययभार हुने रकम सहित विभिन्न कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको सूचि सहितको विनियोजन विधेयक, २०७८ समेत यसैसाथ पेश गरेकोछु।

६१. आगामी आर्थिक वर्षका लागि विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमहरू सहितको वार्षिक विकास योजना निर्माण गर्नको लागि संघ सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट विशेष अनुदान तथा समपूरक अनुदान सहित अन्य साधनश्रोत जुटाउनमा अति महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने मुस्ताङ जिल्लाबाट प्रतिनिधिसभामा प्रतिनिधित्व गर्ने निवर्तमान सांसद तथा गण्डकी प्रदेश सभाका माननीय सांसदज्यूहरूलाई मुरी मुरी आभार व्यक्त गर्दछु।

६२. कुनै पनि बजेट तथा कार्यक्रमको प्रभावकारिता त्यसको कार्यान्वयनमा निर्भर गर्दछ। उल्लिखित बजेटका सफल कार्यान्वयनका लागि यस गरिमामय गाउँसभाका सबै सदस्यज्यूहरू, कर्मचारी, आम जनता, वृद्धिजीवी तथा सबै सरोकारवाला घरपझोडवासीको साथ र सहयोगको अपेक्षा लिएको छु। सरोकारवाला सबैको साथ र सहयोगले नै घरपझोड गाउँपालिकाको "सामावेशी, सामाजिक रूपान्तरण, प्रकृति संरक्षण र संस्कृति", "कृषि, पर्यटन, पर्यावरण, पूर्वाधार, घरपझोडको समृद्धि" भन्ने गाउँपालिकाको नारा तथा गण्डकी प्रदेश सरकारले अबलम्बन गरेको समृद्ध प्रदेश, सुखी नागरिकको दीर्घकालिन सोच र नेपाल सरकारले अबलम्बन गरेको समृद्ध नेपाल, सुखी नेपालीको राष्ट्रिय संकल्प पूरा हुनेछ भन्नेमा विश्वास लिएकोछु।

६३. अन्त्यमा, आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम निर्माणका लागि सुझाव तथा सहयोग पुऱ्याउनु हुने गाउँपालिकाका श्रद्धेय अध्यक्षज्यू, सबै निर्वाचित जनप्रतिनिधीज्यूहरू, राजनितिक दलहरूका जिम्मेवार पदाधिकारीज्यूहरू, विषयगत समिति लगायत अन्य समितिका सदस्यज्यूहरू, गाउँ कार्यपालिकाका सबै साथीहरूलाई आभार प्रकट गर्दै बजेट निर्माणको प्राविधिक पाटो व्यवस्थापनमा सहयोग गर्नुहुने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत संलग्न सबै कर्मचारी मित्रहरूमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु। धन्यवाद!

प्रस्तुतकर्ता

सर्मिला गुरुङ

उपाध्यक्ष तथा संयोजक

घरपझोड गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति